

час цього рейду Н. виконував деякі завдання *В.-К. Острозького*. Є відомості, що його козаки розграбували поліські мастки луцько-острозького єпископа *К. Терлецького*, який, всупереч бажанню князя, готував унію православних із католиками.

Перебуваючи на Поліссі, у січні 1596 р. Н. написав листа королю Сигизмунду III, пропонуючи створити своерідну буферну зону між Південним Бугом та Дністром, де б могли проживати козаки й будувати свої оборонні твердині. Така зона могла б стати заборолом від наїздів татар на Галичину й Волинь. Подібні плани цілком відповідали інтересам *В.-К. Острозького*.

Але Сигизмунд III та його оточення не пішли на таке. Проти Н. та козаків були спрямовані війська під командуванням С. Жолкевського, які розгромили повстанців 7 червня 1596 року в урочищі Солониця поблизу Лубен. Тривалий час Н. знаходився в ув'язненні у Варшаві, де його допитували, намагаючись довідатися про зв'язки козацького ватажка з австрійським імператорським двором та *В.-К. Острозьким*. Зрештою, його стратили у Варшаві, відрубавши голову.

Відразу після смерті Н. його діяння були міфологізовані. Він став одним із найголовніших та найулюбленіших героїв українського козацького фольклору. Його в позитивному плані неодноразово згадував у своїх творах Т. Шевченко. К. Рилєєв присвятив цьому героєві поему, зобразивши його борцем за свободу. У радянські часи з'явилися як художні, так і наукові твори, в яких Н. зображувався як вождь повстанців, борець проти польських феодалів. При цьому не лише тенденційно трактувалися моменти його біографії, а й спотворювалося ім'я Н. називали Северином, хоча в більшості автентичних документів його ім'я звучить як Семерій.

*Джерела:* Матеріали до історії козацьких рухів 1590-х років // Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка. – Львів, 1899. – Т. 31-32. –

С. 1-30; Наливайко С. Лист до короля Зигмунда Третього 1596 року // Україна: антологія пам'яток державотворення, X-XX ст.: у 10 т. – Київ, 2008. – Т. 3. – С. 33-39.

*Література:* Антонович М. Студії з часів Наливайка // Праці Українського історико-філологічного товариства. – Прага, 1942; Грабовецький В. В. Нові документи про визвольні походи Наливайка в Галичину // Науково-інформаційний бюлетень Архівного управління УРСР. – Київ, 1963. – № 1; Заклинський К. Зношення цесаря Рудольфа II з козаками і їх участь у війні угорсько-турецькій в р. 1594 і 1595 // Sprawozdane дирекции гимназии академической во Львові. – Львів, 1882; Леп'явко С. Козацькі війни кінця XVI ст. в Україні. – Чернігів, 1996; Мищик Ю. Незнаний лист Наливайка // Старожитності. – 1995. – № 5-6; Мишко Д. Северин Наливайко. – Київ, 1962; Франко І. Я. Наливайко у мідянім бичу // Науковий збірник, присвячений професору Михайлу Грушевському. – Львів, 1906.

*Петро Кралюк*

## Натаніель Євстахій (\* ? – † 1579/83)

Один з учених греків, який перебував при дворі князя *В.-К. Острозького*. Походив із з м. Кандії на о. Криті. У передмові до *Острозької Біблії* говориться, що князь *В.-К. Острозький* посилав збирати тексти Біблії у різні краї, в т. ч. й на Кандійські острови. Правдоподібно, що певну роль у цьому відіграв Н. Був налаштований прокатолицьки, тому відмовився готувати відповідь на книгу *П. Скарги* "Про єдність церкви Божої під єдиним пастирем", яка була присвячена князю *В.-К. Острозькому*. Близько 1579 р. Н. був учителем дітей князя *В.-К. Острозького*. Міг перекладати біблійні тексти з грецької мови на старослов'янську і брати участь у редагуванні *Острозької Біблії*. Можна припустити, що працював у ОА, викладаючи тут грецьку мову.

*Література:* Кралюк П. М., Торконяк Р.,

